

Kirke- og Underviisningsminis-
ten: Det er kun et Par Oplysninger, jeg
 endnu skal meddele. En æret Taler ligeoverfor
 (P. Olsen) undrede sig over, at Præsten ikke
 kunde tilstede Afholdelsen af en særlig Guds-
 tjeneste udenfor den ved Loven fastsatte, men
 jeg skal dertil kun sige, at det nu engang er
 saa. Derimod kan Sognets Præst meget godt
 lade en anden Præst komme i sin Kirke for at
 døbe Sognets Børn eller for at forrette en
 vielse for Folk, der høre hjemme i Sognet,
 thi disse Forretninger ere ganske forskjelliges fra
 Begrebet Gudstjeneste, og der er altsaa ikke
 den Modsigelse tilstede, som den ærede Rigs-
 dagsmand antog. Der er fremkommet Yt-
 tringer om det Udfælsige i, at denne Sag var
 bleven ordnet med broderlig Velwillie mellem
 alle Parter, og jeg kan forsikre, at Ingen kan
 ønske dette i høiere Grad end jeg; men naar
 den ene Part yttre om den anden, at den
 tilhører Døden, saa er det virkelig vanffelig at
 føle en saadan broderlig Velwillie. Man har
 dernæst dvælet ved den fastsatte Frist af 48
 Timer, men det gjør mig ondt, at de ærede
 Medlemmer, som have yttret sig derom, ganske
 have overseet deres eget gode Kjendskab til de
 praktiske Forhold. Vilde de Vedkommende
 da ikke, til hvad Tid Præsten læser med sine
 Konfirmander, og til hvad Tid han tager til
 sit Anney, hvis han har et saadant? Der er
 altsaa en heel Række Tider, paa hvilke man
 veed, at han kun ganske undtagelsesviis vil
 kunne bruge Kirken. Jeg vil, efter hvad der
 er anført, indrømme, at Fristen maaffee er
 sat noget vel knapt, men naar man antager,
 hvad man dog i Reglen kan, at der ikke vil
 være Tale om Chikane, saa er der saamange Ti-
 der, hvor det er bekjendt, at Præsten er be-
 skjæftiget paa anden Maade, at man som oftest ikke
 vil blive det mindste generet af Loven. Naar det
 ærede Medlem ligeoverfor veed, paa hvad Tid
 Præsten læser med Konfirmanderne, og paa hvad
 Tid han tager til Anneyet, saa kan han jo vælge
 den Tid og faae den bestemt. — Man bliver
 ganske ængstelig med Hensyn til sine Yttringer;
 thi Alt bliver nu til høitidelige Overenskom-
 ster og Traktater, som man aflutter; saasnart
 man træder i Forhandling med Thinget eller
 udtaler sig ligeoverfor et Udvalg, bliver det

strax til høitidelige Overenskomster eller af-
 sluttede Traktater. Jeg aflutter ingen Trak-
 tater, jeg indgaaer ingen Overenskomster, jeg
 udtaler mig kun saa tydeligt og bestemt som
 muligt, og altsaa kan der aldeles ikke være
 Tale om noget Brud paa nogen Overenskomst;
 Debroidelsen derfor viser jeg tilbage som ugrund-
 det. Fordi jeg siger, at jeg ikke kan have No-
 get imod en Lov i den og den Form, men se-
 nere ved Sagens yderligere Udvikling finder,
 at en anden Form vilde være hensigtsmæssig-
 gere, saa skal man ikke strax komme og sige, at
 det er Brud paa Overenskomster og Trak-
 tater; det viser jeg tilbage som noget aldeles
 Usundt. Menner man nu dog alligevel, at der
 er foregaaet et Brud paa en Overenskomst,
 saa maa man dog give sine Følelser Luft paa
 en anden Maade end ved at forkaste Lovfor-
 slaget, thi derved lider Ministeren ikke selv.
 Det er mig ligegyldigt, om Sognebaandsløserne
 komme til at betale to Gange; det er dem og
 ikke mig, der maae betale, men det er urigtigt,
 at man, naar man vil straffe mig, straffer
 Sognebaandsløserne; thi man bør ikke straffe
 en Mand's Brøde paa en anden. Nei, straf
 mig, stil Noget op mod mig, saa skulle vi stric-
 des derom, men at straffe de uhyggelige Sogne-
 baandsløserne istedetfor mig er urigtigt og kan
 ikke forsvares. Den ærede Rigsdagsmand for
 Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Han-
 sen) har vist meent at være praktisk, idet han
 sagde, at Vedkommende kunde dele Offeret
 imellem de to Skolelærere, men jeg antager,
 at de, der lade kirkelige Forretninger udføre,
 betale til Enhver, hvad de finde passende efter
 den Evne, de have. Dersom de nu finde det
 passende at give 24 Skilling til Skolelæreren
 — jeg nævner her kun smaa Tal — saa skulle
 de ikke behøve at give ligesaa Meget til en An-
 den, men man maa desuden ikke troe, at dette
 er en absolut Frivilligheds Sag; nei, der er
 Hensyn at tage til, hvad der er Skik og Brug;
 er det Sædvane at give 3 Mark, saa give de
 ikke 24 sk ., og mene de at kunne give 24 sk .,
 saa skulle de ikke være forpligtede til ogsaa at
 give en anden Skolelærer 24 sk .; det er et
 Argument, som ikke kan bruges. Det staaer
 fast, at Sognebaandsløserne komme til at be-
 tale to Gange, og det er urigtigt at straffe